

Dosarul nr. 2ra-1307/22
2-15185270-01-2ra-16092022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – M. Alexei
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Anatoli Dudnic,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatoli Dudnic împotriva lui Igor Yevdokimov, intervenienți accesorii întreprinderea de stat „Moldtranselectro” și Direcția Generală Economie, Comerț și Turism a Consiliului municipal Chișinău (succesor în drepturi al Direcției Generale, Economie, Reforme și Relații Patrimoniale) cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație,

împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul declarat de Anatoli Dudnic și s-a menținut hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a respins acțiunea depusă de Anatoli Dudnic, ca fiind tardivă,

constată:

La 01 octombrie 2015, Anatoli Dudnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Igor Yevdokimov, intervenienți accesorii întreprinderea de stat „Moldtranselectro” și Direcția Generală Economie, Comerț și Turism a Consiliului municipal Chișinău (succesor în drepturi al Direcției Generale, Economie, Reforme și Relații Patrimoniale) cu privire la recunoașterea nulității contractului de donație (vol. 1, f.d. 2-5).

În motivarea acțiunii a invocat că din anul 1986 a fost în concubinaj cu XXX. În perioada concubinajului locuiau cu XXX împreună în apartamentul XXX din str. XXX. În comun au procurat mobilă, au reparat apartamentul menționat, sărbătoreau zilele de naștere, mergeau în ospetie la prieteni. În perioada menționată, lui Anatoli Dudnic i se acorda asistența medicală pe adresa vizată.

Chiriașul principal al apartamentului era XXX. În anul 1995, în baza deciziei comisiei de privatizare a fondului de locuințe nr. 56 din 30 noiembrie 1995, XXX a privatizat apartamentul XXX din str. XXX.

Reclamantul a notat că XXX a decedat la XXX, iar după deces Igor Yevdokimov, fiul defunctei, a acceptat moștenirea. Astfel, la 14 decembrie 2006, lui Igor Yevdokimov i-a fost eliberat certificat de moștenitor pentru bunurile ce compuneau masa succesorală după decesul XXX, în care a fost inclus apartamentul XXX din str. XXX.

De asemenea, Anatoli Dudnic a menționat că, la 03 iulie 2006, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oficiului Stării Civile Botanica, mun. Chișinău și a lui Igor Yevdokimov, prin care a solicitat recunoașterea sa în calitate de membru al familiei chiriașului apartamentului XXX din str. XXX, XXX, recunoașterea parțial nulă a certificatului de moștenitor legal și recunoașterea dreptului său de proprietate asupra acestui imobil.

Pe parcursul examinării cauzei, Igor Yevdokimov a depus cerere reconvențională împotriva lui Anatoli Dudnic și Maria Dudnic, prin care a solicitat evacuarea lor din apartamentul XXX din str. XXX, fără acordarea altui spațiu locativ și înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate.

Peste câțiva ani, Anatoli Dudnic a aflat că în timpul privatizării apartamentului XXX din str. XXX, au fost folosite bonurile patrimoniale nr. 0006708 și bonurile patrimoniale nr. 1937102. Însă, bonurile patrimoniale nr. 0006708 în sumă de 352 000 îi aparțineau lui cu drept de proprietate. Aceste bonuri patrimoniale constituiau suma de 976 000, care au fost primite în dar de la tatăl său, XXX, în baza contractului de donație nr. 5-6162 din data de 11 august 1995, autentificat de notarul Olga Palii.

La fel, Anatoli Dudnic a aflat că, la 07 octombrie 1995, între Igor Yevdokimov și XXX a fost încheiat un contract de donație a bonurilor patrimoniale nr. 0006708 la suma de 352 000, contractul fiind legiferat prin semnătura persoanei cu funcție de răspundere și aplicarea ștampilei întreprinderii de stat „Moldenergo”, în prezent întreprinderea de stat „Moldtranselectro”.

În opinia reclamantului, contractul de donație a bonurilor patrimoniale nr. 0006708 la suma de 352 000, încheiat între Igor Yevdokimov și XXX este fals și a fost perfectat pentru privatizarea apartamentului XXX din str. XXX.

Astfel, la 02 decembrie 2010, Anatoli Dudnic a depus cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Privatizării Fondului de Locuințe a Primăriei municipiului Chișinău, intervenient accesoriu Igor Yevdokimov, prin care a solicitat anularea hotărârii comisiei de privatizare a fondului de locuințe și a contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-predare în proprietate privată a apartamentului XXX din str. XXX.

În motivarea acestei acțiuni Anatoli Dudnic a indicat că, în baza contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-predare a locuinței în proprietate privată din 25 decembrie 1995, încheiat în baza hotărârii comisiei de privatizare nr. 96 din 09 noiembrie 1995, apartamentul XXX din str. XXX a fost privatizat de XXX, fiind utilizate 54 cote-părți din bonurile patrimoniale nr. 1937102 și nr. 0006708, ce îi aparțineau lui în baza contractului de donație nr. 5-6162 din 11 august 1995. Deopotrivă, și-a fundamentat acțiunea pe faptul că bonurile date au fost donate în baza unui contract de donație falsificat de Igor Yevdokimov, care este fiul XXX.

Succesiv, reclamantul a invocat că, la 25 februarie 2016, a fost evacuat forțat din apartamentul XXX din str. XXX, fără acordarea altei locuințe.

La fel, Anatoli Dudnic a decelat că, în februarie 2016, a descoperit originalul contractului de donație ilegal, prin care Igor Yevdokimov a donat mamei sale XXX bunurile patrimoniale nr. 0006708.

În legătură cu acest fapt, la 11 aprilie 2016, Inspectoratul de Poliție Botanică al DP mun. Chișinău a înregistrat cauza penală nr. 2016420838 în baza art. 310 alin. (1) din Codul penal, în baza plângerii lui Anatoli Dudnic, pe faptul falsificării privatizării apartamentului XXX din str. XXX.

Reclamantul a solicitat prin cererea de chemare în judecată declararea nulă a contractului de donație a bonurilor patrimoniale nr. 0006708 din 07 octombrie 1995, încheiat între Igor Yevdokimov și XXX (f.d. 2-5, vol. 1).

La 15 ianuarie 2018, reclamantul Anatoli Dudnic a depus cererea de chemare în judecată tradusă în limba de stat, prin care a solicitat suplimentar repunerea în termen a acțiunii (vol. II, f.d. 112-119).

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins integral acțiunea depusă de Anatoli Dudnic, ca nefondată (vol. II, f.d. 198, 212-217).

Prin decizia din 27 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Anatoli Dudnic.

S-a casat hotărârea din 30 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru și s-a remis cauza spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată (vol. III, f.d. 88-95).

La 01 martie 2021, reclamantul Anatoli Dudnic a depus cerere de chemare în judecată concretizată, prin care a susținut pretențiile înaintate în cererea de chemare în judecată (vol. III, f.d. 142-150).

Suplimentar reclamantul a invocat că, potrivit materialelor cauzei, XXX a participat anterior la procesul de privatizare a apartamentului nr. XXX din str. XXX și reieșind din prevederile normelor de drept prevăzute la art. 1, 2, 4 și 10 din Legea cu privire la privatizarea fondului de locuințe, dânsa în calitate de persoană care a participat deja la privatizarea unei locuințe poate ulterior privatiza altă locuință doar achitând integral costul suprafeței acesteia la preț comercial. Deci, XXX putea să privatizeze apartamentul nr. 45 din str. Hristo Botev, mun. Chișinău, doar contra banilor sau a bonurilor patrimoniale.

În opinia reclamantului, pentru a privatiza apartamentul nr. 45 din str. Hristo Botev, mun. Chișinău, XXX a întreprins un șir de acțiuni ilegale. Astfel, folosindu-se de faptul că în apartamentul său se aflau bunurile patrimoniale ale concubinului său Anatoli Dudnic cu nr. 0006708 în sumă de 976 000 de unități bănești pe care ultimul le-a primit în dar de la tatăl său XXX în baza contractului de donație nr. 56162 din 11 august 1995, XXX a perfectat un contract de donație cu următorul conținut: „subsemnatul, Evdokimov Igor Mihai, domiciliat în Chișinău, str. XXX, în conformitate cu Legea pentru modificarea și completarea Legii cu privire la bunurile patrimoniale nr. 160-XIII din 29 iunie 1994, donez mamei XXX bunurile patrimoniale ce-mi aparțin 352 000, semnătura Evdokimov.”

Însă, din motiv că în contractul de donație perfectat de Igor Yevdokimov în favoarea XXX nu era indicat nr. bonurilor de privatizare, ultima prin uz de fals a adăugat la contractul de donație sintagma „nr. 0006708”, fapt confirmat prin Raportului de expertiză extra judiciară nr. 091 din 28 iulie 2020, prin care s-a

stabilit că semnătura manuscrisă din numele lui Evdokimov Igor Mihai din contractul de donație din numele lui Evdokimov Mihai din data de 07 octombrie 1995 (donez cet. XXX bonurile patrimoniale în sumă de 352 000) a fost executată nu de însuși numitul Evdokimov Mihai, dar de către numita XXX (Yevdokimova).

Reclamantul a menționat că anume acest contract însoțit de bonurile patrimoniale a fost prezentat Agenției de privatizare și au servit drept act justificativ pentru privatizarea apartamentului XXX din str. XXX. Prin urmare, privatizarea acestui apartament a fost efectuată în baza unui contract de donație falsificat.

Faptul că Igor Yevdokimov nu a donat XXX bonurile sale patrimoniale în baza contractului de donație din data de 07 octombrie 1995, dar comisiei de privatizare i-a fost prezentat un act fals se dovedește și prin răspunsul de la Agenția de privatizare nr. 3-04-847 din 06 aprilie 2007 adresat Judecătorei sect. Botanica, mun. Chișinău, potrivit căruia la privatizarea spațiului locativ al XXX din str. Hristo Botev, 19/1, ap. 45, mun. Chișinău, au fost utilizate 54 cote-părți din bonurile de privatizare nr. 0006708 pe numele lui XXX și bonurile nr. 1937802. Careva date despre utilizarea la privatizarea imobilului dat a bonurilor patrimoniale ale lui Igor Yevdokimov în Agenția de privatizare lipsesc.

Tot din textul acestor documente rezultă că, potrivit Legii nr. 1324/1993 la achitarea costului locuinței se permite utilizarea bonurilor patrimoniale transmise în modul stabilit de către rudele de gradul II – bunici, nepoți, nepoate și frați drepecți. În speță, însă, XXX nu este în relații de rudenie cu XXX, iar bonurile lui patrimoniale nu puteau fi admise în procesul de privatizare decât prin uz de fals, mimându-se că bonurile nr. 0006708 aparțineau lui Igor Yevdokimov și ultimul le-a donat mamei sale.

Faptul folosirii la privatizarea apartamentului XXX din str. XXX, a unui contract de donație falsificat cu utilizarea bonurilor patrimoniale ce nu aparțineau nici XXX, nici lui Igor Yevdokimov se dovedește însăși prin contractul de donație din 07 octombrie 1995 încheiat între XXX și Igor Yevdokimov, prin care ultimul a donat mamei sale bonurile patrimoniale. Or, potrivit Raportului de expertiză nr. 091 din 20 iulie 2020, contract de donație din 07 octombrie 1995 nu este semnat de către donatorul Igor Yevdokimov, semnătura din numele lui fiind aplicată de către XXX.

În opinia reclamantului, Igor Yevdokimov nu a avut posibilitate să doneze bonuri patrimoniale, deoarece acesta nici nu le-a putut dobândi, or, în perioada 15 august 1986 – 03 iulie 1991 acesta și-a făcut studiile la Universitatea Tehnică din Moldova și bonuri patrimoniale nu i-au fost eliberate.

Cu titlu subsecvent, reclamantul a notat că actul juridic, nulitatea căruia se solicită, a fost încheiat la 07 octombrie 1995, deci, raporturile litigioase sunt reglementate doar de Codul civil în redacția anului 1964, în vigoare la acel moment.

Prin hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins acțiunea depusă de Anatoli Dudnic, ca tardivă (vol. III, f.d. 202, 211-219).

La 05 octombrie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Anatoli Dudnic a declarat apel împotriva hotărârii din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. III, f.d. 206).

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Anatoli Dudnic și s-a menținut hotărârea din 24 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. IV, f.d. 15, 16-25).

În consolidarea soluțiilor instanțele inferioare au reținut că, prin prisma dispozițiilor art. 1624 din Codul civil (în vigoare la data înaintării acțiunii în instanța de judecată), prescripția extinctivă a dreptului la acțiune este guvernată de legea aplicabilă dreptului subiectiv, astfel încât, litigiului dedus judecății îi sunt aplicabile normele de drept în vigoare la data apariției dreptului subiectiv de înaintare a acțiunii în instanța de judecată.

Instanțele inferioare au observat că dreptul reclamantului Anatoli Dudnic de a înainta acțiunea cu privire la nulitatea contractului de donație s-a născut la 01 decembrie 1995, în ziua imediat următoare datei când a fost privatizat apartamentul nr. 45 din str. Hristo Botev, mun. Chișinău. Or, Anatoli Dudnic fiind în concubinaj și locuind împreună cu XXX, trebuia să cunoască despre privatizarea apartamentului și despre temeiul privatizării acestuia.

La fel, instanțele inferioare au notat că termenul de prescripție general de trei ani, ce urmează a fi calculat din data la care Anatoli Dudnic a cunoscut sau trebuia să cunoască despre dreptul încălcat, pentru contestarea contractului de donație, a început a curge la 01 decembrie 1995 și a expirat la 30 noiembrie 1998. La caz, însă, acțiunea în judecată a fost înaintată la 01 octombrie 2015, cu încălcarea termenului de prescripție extinctivă de 3 ani.

Instanța de apel a apreciat critic alegațiile lui Anatoli Dudnic, precum că după rejudecarea cauzei nu a solicitat repunerea în termen a cererii de chemare judecată, iar pârâții nu au solicitat ridicarea excepției de tardivitate în conformitate cu art. 186¹ din Codul de procedură civilă, or, contrar celor invocate, conform prevederilor art. 78 din Codul civil (în redacția din 26 decembrie 1964) instanța judecătorească competentă sau arbitrii aleși aplică prescripția independent de cererea părților.

Astfel, indiferent de faptul dacă reclamantul a solicitat sau nu repunerea în termen a acțiunii înaintate, precum și că pârâții nu au solicitat ridicarea excepției de tardivitate, instanța prin prisma dispozițiilor legale verifică dacă Anatoli Dudnic a omis termenul de prescripție extinctivă sau dacă există careva motive *ex officio* de repunere în termen a acțiunii.

La 08 august 2022, Anatoli Dudnic a declarat recurs împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (vol. IV, f.d. .28-29 recto-verso).

În motivarea recursului a invocat că instanțele inferioare au aplicat în mod eronat normele de drept material și au săvârșit alte încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei și că instanța de apel a apreciat arbitrar probele, fapt ce a dus la încălcarea drepturilor și libertăților sale fundamentale.

În opinia recurentului, instanțele inferioare greșit au ajuns la concluzia că dreptul său la acțiune s-a născut la 01 decembrie 1995, adică în ziua următoare datei când a fost privatizat apartamentul nr. 45 din str. Hristo Botev,

mun. Chișinău. Or, despre privatizarea apartamentului a aflat după 26 decembrie 1995, când fiul XXX, Igor Yevdokimov, a intrat în moștenirea acestui apartament, însă, instanța de apel a lăsat fără apreciere acest argument.

La fel, instanța de apel nu a dat nicio apreciere argumentului că despre existența contractului de donație din 07 octombrie 1995 Anatoli Dudnic a aflat în toamna anului 2015, când am fost preîntâmpinat că va fi evacuat din apartamentul nr. 45 din str. Hristo Botev, mun. Chișinău.

Recurentul a reiterat că, despre contractul de donație din 07 octombrie 1995 a aflat în momentul când a fost evacuat din apartament, iar printre lucrurile și documentele personale ridicate din apartament a găsit originalul contractului de donație din 07 octombrie 1995. Așa, abia la acel moment a înțeles din textul contractului de donație că Igor Yevdokimov i-a donat bunurile patrimoniale care *de facto* aparțineau lui Anatoli Dudnic. Totodată, a constatat că, la data semnării contractului de donație, Igor Yevdokimov deja de 2 ani domicilia în Statele Unite ale Americii, respectiv, acesta fizic nu putea semna contractul de donație deoarece nu se afla în țară.

Anatoli Dudnic a considerat că nu a depășit termenul de prescripție, deoarece acesta a început să curgă de la data de 01 octombrie 2015, când a aflat pentru prima dată despre existența originalului contractului de donație din 07 octombrie 1995, iar prezenta cerere de chemare în judecată a fost depusă la 01 octombrie 2015. Prin urmare, instanțele inferioare greșit au ajuns la concluzia că termenul de prescripție a început să curgă la 01 decembrie 2005, deoarece la acea dată el nu cunoștea despre contractul de donație.

De asemenea, recurentul a menționat că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentului său, precum că respingerea acțiunii ca fiind tardivă contravine prevederilor art. 184 din Codul de procedură civilă, deoarece primind în procedură cauza pentru rejudecare urmau a fi aplicate normele procedurale în vigoare la momentul rejudecării cauzei. Așa, în condițiile în care, la rejudecarea cauzei, prima instanță constata expirarea termenului de prescripție, trebuia să aplice prevederile art. 186¹ din Codul de procedură civilă (excepția de tardivitate), dar nicidecum nu prevederile art. 74 din Codul civil (în redacția anului 1964).

Recurentul a atras atenția că, în sensul art. 186¹ din Codul de procedură civilă, chestiunea privind tardivitatea acțiunii se soluționează în ședința de judecată la faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, iar fondul litigiului poate fi judecat doar după examinarea de către instanță a excepției de tardivitate. Dacă partea în favoarea căreia a curs prescripția nu a depus cerere privind excepția de tardivitate la faza pregătirii cauzei pentru dezbateri judiciare, ultima nu mai poate înainta asemenea pretenții. Prin urmare, instanța nu putea aplica din oficiu prevederile art. 74 din Codul civil (în redacția anului 1964), dar trebuia să se ghideze de prevederile art. 186¹ din Codul de procedură civilă.

La 16 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa reprezentantului intimatului Igor Yevdokimov, avocatului Angela Colțov, precum și intervenienților accesorii întreprinderii de stat „Moldtraselectro” și Direcției Generale Economie, Comerț și Turism a Consiliului municipal Chișinău pentru notificare copia recursului declarat de Anatoli Dudnic împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, explicându-le dreptul de a depune referințe

asupra acestuia (vol. IV, f.d. 45, 47-49). Însă, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe în care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan v. Republica Moldova*, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele *Marc Brauer v. Germania*, 01 septembrie 2016, § 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac v. Croația (Marea Cameră)*, 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag v. Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 05 mai 2022. Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu numărul de ieșire nr. 4158, copia deciziei motivate din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa participanților la proces pentru notificare la 24 mai 2022 (vol. IV, f.d. 26), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când decizia instanței de apel a fost comunicată efectiv recurentului. Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Anatoli Dudnic rezultă că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar

procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Anatoli Dudnic nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson v. Olanda*, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Anatoli Dudnic nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Anatoli Dudnic a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „*Levages Prestations Services*” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher v. Cehia*, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Anatoli Dudnic împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Anatoli Dudnic împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas